

[Forsvarsministeren.]

efter de nugældende regler er 30 dage. En tilsvarende ændring er foreslået for vagt-arrestens vedkommende, der yderligere foreslås skærpet derved, at afsoneren har pligt til efter ordre at udføre passende arbejde, men ikke krav på beskæftigelse. Endvidere foreslås læsning i modsætning til tidligere kun tilladt i begrænset omfang.

Forslaget om ophævelse af strafarterne streng arrest og skærpet arrest afføder en række forslag til ændringer i den militære straffelovs specielle del, hvorom der henvises til forslaget og betænkningen.

Om ændringsforslagene til militær retsplejelov gælder det, at de for de flestes vedkommende er en følge af ændringer foretaget i den borgerlige retsplejelov og iøvrigt af væsentlig teknisk karakter. Jeg vil dog gøre et par bemærkninger om ændringsforslaget til militær retsplejelovs § 23, fordi det af dette forslag kunne se ud, som om beskikkelse af forsvarer skulle finde sted i mindre omfang ved militære straffesager end ved civile straffesager. Dette er imidlertid ikke tilfældet. Formålet har alene været at gennemføre, at forsvarer ikke — som nu — skal beskikkes i videre omfang end indenfor den civile strafferetspleje.

Forslaget til lov om talsmænd og klageadgang for det menige personel har til hensigt at skabe den bedst mulige klarhed og fasthed indenfor et vigtigt område af de værnepligtiges retsstilling. Forslaget er en nydannelse indenfor forsvaret, men bygger dog på mange punkter på allerede gældende tjenestebestemmelser samt på retsplejeudvalgets forslag i denne henseende.

Udover at henvide til forslaget og dets bemærkninger skal jeg af væsentlige ting i forslaget pege på, at der i forslagets § 1 — om talsmændenes beføjelser — ikke foreslås nogen begrænsning af talsmændenes kompetence, således at talsmændene herefter — i modsætning til i øjeblikket — også vil kunne fremføre henvendelser og besvælinger vedrørende kommandomæssige forhold. Den nuværende begrænsning foreslås ikke ophævet; fordi man regner med, at talsmændene skulle have særlig forstand på de såkaldte kommandomæssige spørgsmål, men fordi grænsen mellem spørgsmål af kommandomæssig og ikke-kommandomæssig art i praksis har vist sig næsten umulig at drage.

Indenfor forslaget regler om klager er der tale om to meget vigtige ændringer. For det første foreslås reglen om, at den, der ønsker at klage, skal meddele det til den, han vil klage over, ophævet, og for det andet foreslås det, at klager fremtidig skal fremføres ikke — som nu — for den nærmest foresatte chef, men for regimentschefen eller dertil svarende chef.

Endelig må jeg også fremhæve forslaget om nedsættelse af et særligt klageudvalg, hvortil de værnepligtige, der er utilfredse med den af vedkommende chef trufne afgørelse i en klagesag, kan klage direkte. Ved disse forslag tænkes hele klagespørgsmålet løftet ud af det niveau, hvor de værnepligtige sædvanlig færdes, og som de har den daglige kontakt med, således at der skulle skabes sikkerhed for, at ingen behøver at nære angst for at indgive en berettiget klage eller blive udsat for pres i retning af at opgive fremsættelsen af en sådan klage. Der vil desuden blive givet de værnepligtige og talsmændene mulighed for juridisk vejledning, når de vil klage.

Jeg indledte med at sige, at et grundigt udvalgsarbejde er gået forud for disse lovforslag, og kan hertil føje, at betænkningen og de deri indeholdte forslag naturligvis også har været gennemgået nøje i ministeriet. I forbindelse med denne gennemgang har man været opmærksom på, hvorvidt selve den militære retsplejeordning — herunder navnlig påtalemyndighedens organisation — burde ændres. Efter den gældende lovgivning er det således, at det er de militære rettergangschefer, der har påtalemyndigheden og træffer den endelige beslutning om tiltalen og dennes omfang. Der er ikke i den militære retsplejelov givet forsvarsministeren nogen mulighed for at pålægge en rettergangschef at undlade at rejse tiltale.

Ved den bestående ordning er der derfor basis for uensartede afgørelser i tiltale-spørgsmålet ved ensartede forseelser. Denne ordning er blevet betegnet som unaturlig og uheldig og den har ved forskellige lejligheder i forbindelse med konkrete sager været udsat for kritik. Jeg skal her blot nævne forløbet af mytterisagerne sidste forår, hvor rettergangschefernes afvigende vurderinger af det passerede højst uheldigt førte til forskellige afgørelser for de implicerede værnepligtige. Der har derfor i ministeriet været